

OMAVALVONTASUUNNITELMA

MinneSarastus Oy

Versio IV • 18.9.2026

Sisältö

1 Soveltamisala

2 Määritelmät

3 Omaevalvontasuunnitelman laatiminen

4 Omaevalvontasuunnitelman sisältö

- 4.1 Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot
 - 4.1.1 Palveluntuottajan perustiedot
 - 4.1.2 Palveluyksikön perustiedot
 - 4.1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet
- 4.2 Asiakas- ja potilasturvallisuus
 - 4.2.1 Palveluiden laadulliset edellytykset
 - 4.2.2 Vastuu palvelujen laadusta
 - 4.2.3 Asiakkaan asema ja oikeudet
 - 4.2.4 Muistutusten käsittely
 - 4.2.5 Henkilöstö
 - 4.2.6 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta
 - 4.2.7 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi
 - 4.2.8 Toimitilat ja välineet
 - 4.2.9 Lääkinnälliset laitteet, tietojärjestelmät ja teknologian käyttö
 - 4.2.10 Lääkehoitosuunnitelma
 - 4.2.11 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja
 - 4.2.12 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen
- 4.3 Omaevalvonnan riskienhallinta
 - 4.3.1 Palveluyksikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen
 - 4.3.2 Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely
 - 4.3.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen
 - 4.3.4 Ostopalvelut ja alihankinta
 - 4.3.5 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

5 Omaevalvontasuunnitelman toimeenpano, julkaiseminen, seuranta ja päivittäminen

- 5.1 Toimeenpano
- 5.2 Julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen

6 Ohjaus ja toiminnan kehittäminen

- 6.1 Viranomaisohjaus ja valvonta
- 6.2 Sisäinen ohjaus
- 6.3 Yhteistyö asiakkaiden ja läheisten kanssa
- 6.4 Toiminnan jatkuva kehittäminen
- 6.5 Toiminnassa tunnistetut kehittämiskohteet

Keskeinen säädöspohja

1 Soveltamisala

Tämä oma- ja ulkovalvontasuunnitelma koskee MinneSarastus Oy:n Haapajärvellä tuottamia sosiaali- ja terveydenhuollon päihde- ja riippuvuuspalveluja.

Oma- ja ulkovalvontasuunnitelman tarkoituksena on varmistaa, että palvelut toteutetaan turvallisesti, asianmukaisesti, asiakkaan oikeuksia kunnioittaen, suunnitelmallisesti sekä voimassa olevan lainsäädännön, viranomais määräysten ja MinneSarastuksen omien toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Oma- ja ulkovalvontasuunnitelma kattaa palveluyksikön toiminnan keskeiset osa-alueet, kuten:

- palvelujen sisällön ja toteuttamisen
- asiakkaiden aseman ja oikeudet
- asiakasturvallisuuden
- henkilöstön ja henkilöstön riittävyyden
- toimitilat ja välineet
- lääkehoitoa koskevat toimintatavat
- asiakastietojen käsittelyn, tietosuojan ja Kanta-palvelujen käytön
- riskienhallinnan ja poikkeamatilanteisiin varautumisen
- palautteen käsittelyn sekä toiminnan seurannan ja kehittämisen.

Oma- ja ulkovalvontasuunnitelma toimii henkilöstön päivittäistä työtä ohjaavana asiakirjana sekä asiakkaiden, läheisten ja viranomaisten saatavilla olevana kuvauksena MinneSarastuksen toiminnasta.

MinneSarastus Oy on rekisteröity sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajaksi, ja palvelut toteutetaan voimassa olevan rekisteröinnin mukaisesti.

2 Määritelmät

Oma- ja ulkovalvonta: MinneSarastus Oy:n oma järjestelmällinen toiminta, jolla seurataan ja varmistetaan palvelujen asianmukaisuus, laatu, turvallisuus ja asiakkaiden oikeuksien toteutuminen.

Asiakas: Henkilö, joka saa MinneSarastus Oy:n tuottamaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelua, kuten päihde- tai riippuvuus kuntoutusta tai muuta rekisteröinnin mukaista palvelua.

Palveluntuottaja: MinneSarastus Oy.

Palveluyksikkö: MinneSarastus Oy:n Haapajärvellä toimiva palveluyksikkö, jossa tuotetaan tämän oma- ja ulkovalvontasuunnitelman piiriin kuuluvia palveluja.

Vastuuhenkilö: Palveluyksikön toiminnasta ja palvelujen asianmukaisesta toteutumisesta vastaava henkilö. MinneSarastuksen palveluyksikön vastuuhenkilö on Kreetta Kärkkäinen.

Riskienhallinta: Järjestelmällinen toiminta, jolla tunnistetaan, arvioidaan, ehkäistään ja käsitellään asiakas- ja henkilöstöturvallisuuteen, toimitiloihin, tietoturvaan tai palvelun laatuun liittyviä riskejä.

Poikkeama: Tapahtuma tai tilanne, jossa toiminta ei toteudu suunnitellulla tavalla tai jossa asiakkaan, henkilöstön tai toiminnan turvallisuus tai laatu voi vaarantua.

Kanta-palvelut: Valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalvelut, joihin MinneSarastus on liittynyt ja joiden avulla sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoja tallennetaan ja käsitellään voimassa olevien vaatimusten mukaisesti.

3 Oma- ja ulkovalvontasuunnitelman laatiminen

Oma- ja ulkovalvontasuunnitelman laatimisesta ja ajantasaisuudesta vastaa MinneSarastus Oy:n johto yhteistyössä palveluyksikön vastuuhenkilön ja henkilöstön kanssa.

Suunnitelman laatimisessa ja päivittäisessä huomioidaan:

- MinneSarastuksen käytännön toiminnasta saadut kokemukset
- henkilöstön havainnot
- asiakkaiden ja läheisten palaute
- poikkeama- ja vaaratilanteet
- palvelujen ja toimintatapojen muutokset

- lainsäädännön muutokset sekä viranomaismääräykset ja -ohjeet.

Osallistavuus

Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua omaavontannon kehittämiseen ja tuoda esille toiminnassa havaitsemiaan riskejä, epäkohtia ja kehittämistarpeita. Myös asiakkaiden ja läheisten antamaa palautetta hyödynnetään suunnitelman ja toiminnan kehittämisessä.

Avoimuus

Omaavontasuunnitelma on julkinen asiakirja. Ajantasainen omaavontasuunnitelma julkaistaan MinneSarastus Oy:n verkkosivuilla ja pidetään julkisesti nähtävänä toimintayksikössä.

Ajantasaisuus

Omaavontasuunnitelmaa päivitetään aina, kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun, turvallisuuteen tai toteuttamiseen vaikuttavia olennaisia muutoksia. Suunnitelman ajantasaisuus tarkistetaan lisäksi kokonaisuutena vähintään kerran vuodessa.

Käytännönläheisyys

Omaavontasuunnitelman tulee kuvata MinneSarastuksen todellisia toimintatapoja. Tavoitteena ei ole ainoastaan täyttää viranomaisvaatimuksia, vaan käyttää suunnitelmaa henkilöstön käytännön työn, perehdytyksen, turvallisuuden ja toiminnan kehittämisen tukena.

4 Omaavontasuunnitelman sisältö

4.1 Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

4.1.1 Palveluntuottajan perustiedot

Palveluntuottaja	MinneSarastus Oy
Y-tunnus	3271533-4
Käyntiosoite	Mustolanperäntie 36, 85800 Haapajärvi
Puhelin	044 243 2264
Sähköposti	minnesarastus24@gmail.com
Hyvinvointialue	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde
Toimitusjohtaja	Sanna Björkman
Palveluyksikön vastuhenkilö / vastaava ohjaaja	Kreetta Kärkkäinen

MinneSarastus Oy on sosiaalihuollon palveluntuottaja ja palvelut toteutetaan voimassa olevan Soteri-rekisteröinnin mukaisesti.

Palvelut ja asiakaspaikat voimassa olevan rekisteröinnin mukaisesti:

Palvelu	Asiakaspaikat
Päihde-, riippuvuus- sekä mielenterveysongelmiin vastaava sosiaalityö ja -ohjaus (2464)	15 asiakaspaikkaa
Muu sosiaalihuollon palvelu / peliriippuvuus (D66)	4 asiakaspaikkaa
Päihdekuntoutujien tuettu asuminen (D52)	2 asiakaspaikkaa

4.1.2 Palveluyksikön perustiedot

MinneSarastus Oy:n palveluyksikkö sijaitsee Haapajärvellä. Yksikkö tarjoaa Minnesota-malliin ja 12 askeleen toipumisajatteluun pohjautuvaa päihde- ja riippuvuuskuntoutusta sekä siihen liittyvää jatkohoitoa.

Palvelu on rekisteröity avomuotoiseksi kuntoutukseksi. Nykyisessä toimintamallissa kuntoutuksen intensiivijaksolle osallistuva asiakas majoittuu MinneSarastuksen toimintayksikössä koko intensiivijakson ajan.

Voimassa oleva palvelumuoto mahdollistaa myös kuntoutukseen osallistumisen kotoa käsin silloin, kun se asiakkaan tilanteen ja kuntoutuksen tavoitteiden kannalta arvioidaan tarkoituksenmukaiseksi. Tätä toteutustapaa ei tällä hetkellä käytetä säännönmukaisesti.

MinneSarastuksen toimintaympäristö on kodinomainen. Asiakkaila on käytössään majoitustilat sekä yhteisiä tiloja ryhmätyöskentelyyn, ruokailuun, vapaa-aikaan ja kuntoutukseen kuuluvaan yhteiseen toimintaan.

Asiakkaiden majoituessa toimintayksikössä joku MinneSarastuksen henkilökunnan jäsenistä on aina paikalla toimintayksikössä. Näin asiakkailla on ympärivuorokautisesti mahdollisuus saada tarvittaessa henkilökunnan tukea ja apua.

Kuntoutustyössä yhdistyvät ammatillinen päihde- ja mielenterveystyön osaaminen, vertaistuki, kokemuksellinen ymmärrys riippuvuudesta sekä asiakkaan oma aktiivinen osallistuminen kuntoutumiseensa.

4.1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Toiminta-ajatus

MinneSarastus Oy tarjoaa asiakaslähtöistä, toipumiskeskeistä ja vertaistukea hyödyntävää päihde- ja riippuvuuskuntoutusta. Toiminnan tavoitteena on tukea asiakasta päihde- ja riippuvuudesta toipumiseen, toimintakyvyn vahvistumiseen ja mahdollisimman tasapainoiseen elämään.

Kuntoutuksen lähtökohtana on asiakkaan ihmisarvon, itsemääräämisoikeuden ja yksilöllisyyden kunnioittaminen. Asiakas osallistuu oman kuntoutuksensa tavoitteiden suunnitteluun ja arviointiin.

Päihdekuntoutuksen kokonaisuus

MinneSarastuksen Minnesota-mallinen päihdekuntoutus muodostaa noin vuoden mittaisen kuntoutuskokonaisuuden. Kuntoutus alkaa 28–35 vuorokauden intensiivijaksolla, jonka ajan asiakas nykyisessä toimintamallissa majoittuu MinneSarastuksen toimintayksikössä Haapajärvellä. Intensiivijakson jälkeen kuntoutus jatkuu 11 kuukauden jatkohoitona asiakkaan omassa arjessa.

Kuntoutuskokonaisuuteen kuuluu asiakkaan tilanteen mukaisesti:

- ohjatut ryhmät ja yksilöllinen työskentely
- 12 askeleen ohjelmaan perustuva työskentely
- vertaistuki
- asiakkaalle annetut kuntoutukselliset tehtävät
- AA- ja/tai NA-vertaistukiryhmiin tutustuminen ja osallistuminen
- läheisviikonloppu
- 11 kuukauden jatkohoito
- raittiuden jatkuessa mahdollisuus intervallijaksoihin myös varsinaisen jatkohoidon päättymisen jälkeen.

Kuntoutuksessa tavoitellaan täyttä päihde- ja riippuvuutta.

Asiakasryhmät

Kuntoutusta voidaan tarjota henkilöille, joilla on esimerkiksi:

- alkoholiriippuvuus
- huumeriippuvuus
- lääkeriippuvuus tai lääkkeiden ongelmakäyttö
- sekakäyttö
- peliriippuvuus

- muu toiminnallinen riippuvuus.

Asiakkaalla voi olla päihde- tai riippuvuusongelman lisäksi samanaikaisia psyykkisiä tai fyysisiä sairauksia. Asiakkaan soveltuvuus MinneSarastuksen kuntoutukseen arvioidaan aina yksilöllisesti asiakkaan terveydentilan, toimintakyvyn ja tarvittavan tuen perusteella.

MinneSarastus ei tuota lääkäripalveluja eikä toteuta lääkehoitoa tai lääkkeellistä vieroitushoitoa.

Mikäli asiakkaalla on lääkitys, asiakas vastaa oman lääkityksensä toteuttamisesta. Lääkityksen aloittaminen, lopettaminen, muuttaminen tai asteittainen vähentäminen tapahtuu aina terveydenhuollon ammattihenkilön ja tarvittaessa lääkärin ohjauksessa.

Jos asiakkaan terveydentila edellyttää terveydenhuollon tutkimusta, seurantaa tai hoitoa, asiakas ohjataan asianmukaisten terveydenhuollon palvelujen piiriin.

Asiakkaan saapuminen kuntoutukseen

Asiakas voi hakeutua MinneSarastukseen myös tilanteessa, jossa päihteiden käyttö ei ole vielä päättynyt. Asiakkaan vointi ja kuntoutukseen osallistumisen turvallisuus arvioidaan hänen saapuessaan. MinneSarastus ei kuitenkaan toteuta lääkkeellistä katkaisu- tai vieroitushoitoa.

Jos asiakkaalla ilmenee vakavia vieroitusoireita, sairauskohtaus, voimakas sekavuus tai muu terveyttä vaarantava tila, asiakas ohjataan viipymättä terveydenhuollon arvioon. Kiireellisessä tilanteessa toimitaan hätätilanteita koskevan toimintaohjeen mukaisesti.

Kuntoutuksen toimintaperiaatteet

MinneSarastuksen kuntoutuksessa keskeisiä toimintaperiaatteita ovat:

- asiakkaan ihmisarvon ja itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen
- ehdottomaan päihteettömyyteen tähtäävä kuntoutus
- asiakkaan oma vastuu toipumisestaan
- vertaistuki ja kokemuksellinen tieto
- ammatillinen ohjaus
- avoin ja turvallinen vuorovaikutus
- asiakkaan osallisuus
- yhteisöllisyys
- arjen hallinnan vahvistaminen
- läheisten huomioiminen osana riippuvuudesta toipumista.

Asiakkaat osallistuvat toimintakykynsä mukaisesti yhteisen arjen toimintoihin, kuten ruoanlaittoon, tilojen siisteydestä huolehtimiseen ja muihin arkisiin tehtäviin. Näiden tavoitteena on tukea toimintakykyä, vastuunottoa ja paluuta tasapainoiseen arkeen.

Päihteiden käyttäminen tai tuominen toimintayksikköön sekä väkivaltainen tai vakavasti uhkaava käyttäytyminen voivat johtaa kuntoutuksen keskeyttämiseen asiakasturvallisuuden varmistamiseksi. Tilanne arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Läheiset

Riippuvuus vaikuttaa usein myös asiakkaan läheisiin. Päihdekuntoutuksen kokonaisuuteen kuuluu läheisviikonloppu, jonka tavoitteena on lisätä ymmärrystä riippuvuudesta, sen vaikutuksista läheisiin ja toipumiseen liittyvistä toimintatavoista.

Läheisviikonloppuun kutsuttavat täysi-ikäiset läheiset määritellään asiakkaan kanssa tehtävän työskentelyn yhteydessä. MinneSarastus lähettää kutsut sovituille henkilöille. Lisäksi MinneSarastus tarjoaa erillistä läheisriippuvuuteen ja riippuvuuden vaikutuksiin keskittyvää läheishoitoa.

Tuettu asuminen ja raittiutta tukeva vuokrasuhde

MinneSarastuksella on voimassa olevan rekisteröinnin mukaisesti kaksi päihdekuntoutujien tuetun asumisen asiakaspaikkaa.

Intensiivijakson jälkeen asiakkaalla voi erikseen sovittaessa olla mahdollisuus jäädä kiinteistöön raittiutta tukevaan tavalliseen vuokrasuhteeseen. Tällainen vuokrasuhde ei ole sama palvelu kuin rekisteröity tuettu asuminen eikä se itsessään muodosta valvottua sosiaalihuollon asiakkuutta.

4.2 Asiakas- ja potilasturvallisuus

MinneSarastuksessa asiakasturvallisuus perustuu ammattitaitoiseen henkilöstöön, selkeisiin toimintatapoihin, turvalliseen toimintaympäristöön sekä toiminnan jatkuvaan seurantaan ja arviointiin.

Asiakkaiden majoittuessa MinneSarastuksen toimintayksikössä joku henkilökunnan jäsenistä on aina paikalla toimintayksikössä. Näin henkilökunnan apua ja tukea on saatavilla myös varsinaisen ohjatun päiväohjelman ulkopuolella.

Henkilöstö seuraa asiakkaiden yleistä vointia osana päivittäistä toimintaa. MinneSarastus ei tuota terveydenhuollon palveluja eikä toteuta lääkehoitoa. Jos asiakkaan terveydentila edellyttää terveydenhuollon tutkimusta tai hoitoa, asiakas ohjataan asianmukaiseen terveydenhuollon palveluun. Kiireellisessä tilanteessa otetaan yhteyttä Päivystysapuun 116117 tai hätänumeroon 112 tilanteen edellyttämällä tavalla.

Toimitilojen, palo- ja poistumisturvallisuuden sekä muiden turvallisuuteen vaikuttavien tekijöiden asianmukaisuudesta huolehditaan säännöllisesti. Yksiköllä on erillinen pelastus- ja turvallisuussuunnitelma. Henkilöstö perehdytetään toimimaan poikkeus-, vaara- ja hätätilanteissa.

4.2.1 Palveluiden laadulliset edellytykset

MinneSarastuksen päihde- ja riippuvuuskuntoutus perustuu Minnesota-malliin, 12 askeleen toipumisajatteluun, vertaistukeen sekä ammatilliseen päihde- ja mielenterveystyöhön.

Henkilöstön osaaminen

Asiakastyöhön osallistuvalla henkilöstöllä on tehtävän edellyttämä koulutus, osaaminen ja perehdytys. Henkilöstön osaamista ylläpidetään ja kehitetään koulutuksilla, työnohjauksella, perehdytyksellä ja työyhteisön yhteisellä ammatillisella arvioinnilla.

Henkilöstön käynnissä olevat täydentävät opinnot huomioidaan osaamisen kehittämisessä. Sanna Björkmanilla ovat käynnissä Rosen-terapiaopinnot, Kreetta Kärkkäisellä sosionomiopinnot ja Toivo Parttimaalla lähihoitajaopinnot.

Turvallinen toimintaympäristö

Toimintaympäristö on kodinomainen ja kuntoutukseen soveltuva. Tilojen turvallisuutta, siisteyttä, paloturvallisuutta ja poistumisreittejä seurataan säännöllisesti. Asiakkaiden majoittuessa toimintayksikössä henkilökuntaa on aina paikalla.

Selkeät toimintatavat ja laadun seuranta

Keskeiset asiakasturvallisuuteen ja palvelun laatuun liittyvät toimintatavat on määritelty kirjallisesti. Näitä ovat muun muassa asiakkaan vastaanottaminen, kuntoutussuunnitelman laatiminen, asiakkaan voinnin seuranta, poikkeamatilanteiden käsittely, riskienhallinta sekä asiakkaiden palautteen ja muistutusten käsittely.

Palvelun laatua seurataan asiakaspalautteen, henkilöstön havaintojen, kuntoutuksen etenemisen, poikkeamailmoitusten ja omavalvonnan avulla. Havaitut puutteet käsitellään henkilöstön kesken ja toimintaa muutetaan tarvittaessa.

Infektioiden ehkäisy

Tartuntatautien leviämistä ehkäistään hyvällä käsi- ja yleishygienialla sekä asianmukaisella siivouksella. Jos asiakkaalla ilmenee tarttuvaan sairauteen viittaavia oireita, tilanne arvioidaan tapauskohtaisesti ja tarvittaessa asiakas ohjataan terveydenhuollon arvioon.

4.2.2 Vastuu palvelujen laadusta

Kokonaisvastuu MinneSarastus Oy:n tuottamien palvelujen asianmukaisuudesta, resursseista ja laadun edellytyksistä kuuluu yrityksen johdolle. Palveluyksikön vastaavana ohjaajana ja toiminnan vastuuhenkilönä toimii Kreetta Kärkkäinen.

Vastuuhenkilön tehtävänä on yhteistyössä yrityksen johdon ja muun henkilöstön kanssa:

- seurata palvelun laatua ja asiakasturvallisuutta
- huolehtia omavalvonnan toteutumisesta käytännössä
- osallistua henkilöstön tehtävien ja vastuualueiden määrittelyyn

- varmistaa henkilöstön riittävä osaaminen ja perehdytys
- tunnistaa henkilöstön koulutus- ja kehittämistarpeita
- seurata henkilöstön riittävyyttä suhteessa asiakasmäärään ja asiakkaiden tuen tarpeeseen
- huolehtia siitä, että havaitut epäkohdat ja turvallisuusriskit käsitellään
- osallistua toiminnan ja asiakasturvallisuuden jatkuvaan kehittämiseen.

Jokainen MinneSarastuksen työntekijä vastaa omalta osaltaan siitä, että asiakastyö toteutetaan sovittujen toimintaperiaatteiden, asiakaskohtaisen suunnitelman ja omavalvonnan mukaisesti. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus tuoda esille havaitsemansa asiakasturvallisuutta, palvelun laatua tai asianmukaista toimintaa vaarantavat epäkohdat.

4.2.3 Asiakkaan asema ja oikeudet

MinneSarastuksen toiminta perustuu asiakkaan ihmisarvon, yksityisyyden, vakaumuksen, itsemääräämisoikeuden ja yksilöllisyyden kunnioittamiseen.

Asiakkaalla on oikeus:

- saada laadultaan hyvää ja turvallista sosiaalihuollon palvelua
- saada asiallista, yhdenvertaista ja kunnioittavaa kohtelua
- tulla kuulluksi omissa asioissaan
- osallistua oman kuntoutuksensa suunnitteluun, tavoitteiden määrittelyyn ja arviointiin
- saada tietoa palvelun sisällöstä ja toimintatavoista
- saada tietoa henkilötietojensa ja asiakastietojensa käsittelystä
- antaa palautetta palvelusta
- tehdä muistutus tai kantelu, mikäli hän on tyytymätön saamaansa palveluun tai kohteluun.

MinneSarastuksessa asiakkaan palvelun ja kuntoutuksen tarve arvioidaan asiakkuuden alkaessa. Asiakkaan kanssa laaditaan kuntoutussuunnitelma, jonka toteutumista arvioidaan koko kuntoutuksen ajan. Arvioinnissa huomioidaan asiakkaan fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky sekä hänen oma näkemyksensä tilanteestaan, voimavaroistaan ja kuntoutumisensa tavoitteista.

Kuntoutuksen keskeisenä tavoitteena on päihteettömyys sekä asiakkaan psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen toimintakyvyn vahvistuminen.

Asiakasta koskevat olennaiset tiedot ja kuntoutuksen toteutuminen kirjataan käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään voimassa olevien kirjaamisvelvoitteiden mukaisesti. MinneSarastus on liittynyt sosiaalihuollon Kanta-palveluihin, ja asiakastietojen käsittelystä ja arkistoinnista noudatetaan Kanta-palveluja koskevia vaatimuksia sekä voimassa olevaa asiakastietolainsäädäntöä.

Itsemääräämisoikeus

MinneSarastuksen palvelut perustuvat vapaaehtoisuuteen. Asiakkaan itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan ja hänen osallistumistaan omaa kuntoutustaan koskeviin päätöksiin tuetaan.

Asiakkaalle selvitetään kuntoutukseen tullessa yksikön toimintatavat ja säännöt. Puhelimen käyttöä koskevat käytännöt ja puhelinajat käydään asiakkaan kanssa läpi kuntoutuksen alussa ja niiden noudattamisesta sovitaan osana kuntoutuksen rakennetta.

MinneSarastuksessa ei käytetä fyysisiä rajoittamisvälineitä. Majoitusjärjestelyissä huomioidaan asiakkaan yksityisyys, turvallisuus ja asiakkaan kanssa sovitut käytännöt.

Läheisten osallistuminen

Asiakkaan läheisiä voidaan asiakkaan suostumuksella ja kuntoutuksen tavoitteiden mukaisesti ottaa mukaan kuntoutusprosessiin. Päihdekuntoutukseen kuuluu läheisviikonloppu. Kutsuttavista täysikäisistä läheisistä keskustellaan asiakkaan kanssa kuntoutuksen aikana, minkä jälkeen MinneSarastus toimittaa kutsut sovituille henkilöille.

Asiakkaan salassa pidettäviä tietoja ei luovuteta läheisille ilman asiakkaan suostumusta tai muuta laissa säädettyä perustetta.

4.2.4 Muistutusten käsittely

Jos asiakas on tyytymätön saamaansa palveluun tai kohteluun, asia pyritään ensisijaisesti selvittämään asiakkaan ja MinneSarastuksen henkilöstön välisellä keskustelulla. Asiakkaalla on kuitenkin aina oikeus tehdä asiasta kirjallinen muistutus.

Muistutusten vastaanottaja:

Kreetta Kärkkäinen

vastaava ohjaaja

puh. 040 511 8471

sähköposti: minnesarastus24@gmail.com

Muistutus kirjataan ja käsitellään asianmukaisesti, selvitetään niiden työntekijöiden kanssa, joita asia koskee, käsitellään luottamuksellisesti ja huomioidaan toiminnan sekä omavalvonnan kehittämisessä. Tarvittaessa muistutus johtaa korjaaviin toimenpiteisiin.

Muistutukseen annetaan kirjallinen ja perusteltu vastaus mahdollisimman nopeasti.

MinneSarastuksen tavoitteena on käsitellä muistutus viimeistään 14 vuorokauden kuluessa, ellei asian laajuus tai muu perusteltu syy edellytä pidempää käsittelyaikaa.

Tarvittaessa asiakasta neuvotaan ottamaan yhteyttä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen potilas- ja sosiaaliasiavastaavaan.

Pohteen potilas- ja sosiaaliasiavastaava

palvelunumero 08 669 0600

Itsemaksava asiakas voi tarvittaessa olla yhteydessä myös Kilpailu- ja kuluttajaviraston

kuluttajaneuvontaan: 09 5110 1200.

4.2.5 Henkilöstö

MinneSarastuksen vakituinen henkilöstö koostuu sosiaali-, terveys-, mielenterveys- ja päihdetyön osaajista. Jokaisella työntekijällä on tehtävänsä mukainen vastuualue. Tehtäviä jaettaessa huomioidaan työntekijän koulutus, osaaminen, työkokemus ja tehtävän edellyttämä ammattitaito.

Nimi	Tehtävä	Koulutus / opinnot
Kreetta Kärkkäinen	Vastaava ohjaaja / palveluyksikön vastuuhenkilö	Sairaanhoitaja; sosionomiopinnot käynnissä
Sanna Björkman	Toimitusjohtaja / ohjaaja	Lähihoitaja ja sairaanhoitaja, psykiatrinen hoitotyö; Rosen-terapiaopinnot käynnissä
Mikael Björkman	Ohjaaja	Mielenterveys- ja päihdetyön ammattitutkinto
Toivo Parttimaa	Ohjaaja	Mielenterveys- ja päihdetyön ammattitutkinto; lähihoitajaopinnot käynnissä

Tarvittaessa käytetään sijaisia. Uusi työntekijä tai sijainen perehdytetään ennen itsenäistä työskentelyä MinneSarastuksen toimintaperiaatteisiin, omavalvontasuunnitelmaan, asiakas- ja tietoturvallisuuteen, asiakkaiden oikeuksiin ja salassapitoon, asiakastietojen kirjaamiseen, poikkeama- ja vaaratilanteiden käsittelyyn, palo- ja pelastusturvallisuuteen sekä yksikön päivittäisiin käytäntöihin.

Asiakastietojen käsittelyyn annetaan käyttöoikeudet vain työntekijän työtehtävien edellyttämässä laajuudessa. Jokaisella käyttäjällä on henkilökohtaiset käyttäjätunnukset.

Henkilöstön osaamista ja koulutustarpeita arvioidaan jatkuvasti ja osaamista vahvistetaan tarvittaessa lisä- ja täydennyskoulutuksella. Henkilöstön työssä jaksamista seurataan työyhteisön päivittäisessä toiminnassa, työnohjauksessa, henkilöstöpalavereissa ja tarvittaessa henkilökohtaisissa keskusteluissa.

4.2.6 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden seuranta

Henkilöstön määrää, osaamista ja saatavuutta seurataan jatkuvasti suhteessa asiakkaiden määrään, asiakkaiden toimintakykyyn ja tuen tarpeeseen, kuntoutusryhmän tilanteeseen, suunniteltuun toimintaan ja asiakasturvallisuuden edellytyksiin.

Ohjatun päivätoiminnan henkilöstöresurssi suunnitellaan asiakas- ja ryhmäkohtaisen tarpeen perusteella. Asiakkaiden majoituksessa MinneSarastuksessa joku henkilökunnan jäsenistä on aina paikalla toimintayksikössä. Tämä käytäntö koskee myös iltoja, öitä ja viikonloppuja.

Tilapäisiin henkilöstövajeisiin varaudutaan työjärjestelyillä ja tarvittaessa sijaisilla. Jos henkilöstön määrä tai osaaminen ei ole asiakkaiden tilanteeseen nähden riittävä, toimintaa ja työvuoroja järjestetään uudelleen siten, että asiakasturvallisuus voidaan varmistaa.

Henkilöstöä rekrytoitaessa tarkistetaan tehtävän edellyttämä koulutus, osaaminen ja soveltuvuus. Tarvittaessa tarkistetaan myös oikeus toimia kyseisessä ammattitehtävässä. Henkilöstön riittävyyttä arvioidaan myös poikkeamien, henkilöstön havaintojen ja asiakaspalautteen perusteella.

4.2.7 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

MinneSarastus tekee asiakkaan tarpeen mukaan yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen, lähettävän tahon, muiden asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvien toimijoiden sekä asiakkaan läheisten kanssa. Yhteistyön tavoitteena on varmistaa asiakkaan kuntoutuksen jatkuvuus, turvallisuus ja tarkoituksenmukainen palvelukokonaisuus.

MinneSarastus ei tuota lääkäripalveluja, sairaanhoidollisia palveluja eikä muuta terveydenhuoltoa. Henkilöstö seuraa asiakkaan yleistä vointia osana päivittäistä toimintaa ja ohjaa asiakkaan tarvittaessa terveydenhuollon palveluihin.

Kiireellisessä mutta ei hengenvaarallisessa terveysongelmassa asiakkaan hoidontarve arvioidaan terveydenhuollossa. Päivystysavun valtakunnallinen numero on 116117. Henkeä tai terveyttä välittömästi uhkaavassa tilanteessa soitetetaan 112.

Asiakkaan lääkitykseen liittyvät arviot, lääkityksen aloittaminen, muuttaminen, lopettaminen sekä mahdollinen lääkityksen asteittainen vähentäminen kuuluvat asiakkaan hoitavalle lääkärille tai muulle terveydenhuollon toimijalle.

Asiakkaan palvelukokonaisuuteen liittyvää yhteistyötä voidaan toteuttaa puhelimitse, sähköisesti sekä yhteisissä verkosto- ja yhteistyöneuvotteluissa. Salassa pidettäviä asiakastietoja luovutetaan muille tahoille vain asiakkaan luvalla tai silloin, kun tietojen luovuttamiseen on muu voimassa olevaan lainsäädäntöön perustuva oikeus tai velvollisuus.

4.2.8 Toimitilat ja välineet

MinneSarastuksen toimintayksikkö sijaitsee Haapajärvellä. Tilat ovat kodinomaiset ja ne on tarkoitettu päihde- ja riippuvuuskuntoutukseen, asiakkaiden majoittumiseen, ryhmätyöskentelyyn sekä yhteiseen arkeen.

Asiakkaiden käytössä on majoitustiloja sekä erillisiä tiloja ryhmätyöskentelyyn, ruokailuun ja vapaa-aikaan. Majoitusjärjestelyissä huomioidaan asiakkaan yksityisyys, turvallisuus ja toimintakyky. Asiakkaiden majoituksessa toimintayksikössä joku MinneSarastuksen henkilökunnan jäsenistä on aina paikalla.

Tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta huolehditaan päivittäin. Asiakkaat osallistuvat toimintakykynsä mukaisesti yhteisten tilojen siisteydestä sekä muista arjen tehtävistä huolehtimiseen osana kuntouttavaa toimintaa. Henkilökunta vastaa toiminnan ohjaamisesta ja siitä, että hygieni- ja turvallisuusvaatimukset toteutuvat.

Yksikössä on asiakkaiden käytössä asianmukaiset pyykinpesu- ja kuivausmahdollisuudet. Asiakkaat huolehtivat pääsääntöisesti omasta pyykkihuollostaan ja saavat tarvittaessa henkilökunnan ohjausta.

Ruokahuolto muodostaa osan kuntouttavasta arjesta. Asiakkaat osallistuvat toimintakykynsä mukaisesti ruoan valmistukseen ja muihin keittiön tehtäviin henkilökunnan ohjauksessa. Asiakkaan mahdolliset allergiat ja erityisruokavaliot selvitetään kuntoutuksen alkaessa ja ne huomioidaan ruokailun järjestämisessä.

Kiinteistön, poistumisreittien sekä palo- ja muun turvallisuuden tarkistukset toteutetaan turvallisuus- ja pelastussuunnitelmien mukaisesti. Vierailuista sovitaan yksikön toimintakäytäntöjen mukaisesti siten, että muiden asiakkaiden yksityisyys, kuntoutusrauha ja turvallisuus säilyvät.

4.2.9 Lääkinnälliset laitteet, tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Lääkinnälliset laitteet ja ensiapuvälineet

MinneSarastuksessa on käytössä asiakkaiden turvallisuutta ja voinnin yleistä seurantaan tukevia välineitä:

- verenpainemittari
- kuumemittari
- henkilövaaka
- aulassa sijaitseva defibrillaattori
- ensiapu- ja haavansidontatarvikkeita.

MinneSarastus ei tuota terveydenhuollon palveluja eikä toteuta lääkehoitoa. Välineiden käyttö ei korvaa terveydenhuollon ammattihenkilön tekemää tutkimusta tai arviota.

Lääkinnällisiä laitteita käytetään niiden käyttötarkoituksen ja valmistajan ohjeiden mukaisesti. Henkilöstöllä tulee olla laitteen turvalliseen käyttöön tarvittava osaaminen. Laitteiden toimintakunnosta, asianmukaisesta säilytyksestä, huollosta ja seurantajärjestelmästä huolehditaan lääikinnällisistä laitteista annetun lain mukaisesti.

Jos laitteen käytössä havaitaan vika tai muu turvallisuuteen vaikuttava puute, laite poistetaan tarvittaessa käytöstä, kunnes sen turvallisuus on varmistettu. Lääkinnälliseen laitteeseen liittyvästä vaaratilanteesta ilmoitetaan lain edellyttämällä tavalla Fimealle sekä laitteen valmistajalle, valtuutetulle edustajalle, maahantuojaalle tai jakelijalle.

Lääkinnällisten laitteiden vastuuhenkilö on Kreetta Kärkkäinen. Laiteluettelo sekä laitteiden huolto- ja seurantamerkinnot säilytetään toimistossa paperisessa laitekansiossa.

Tietojärjestelmät ja teknologia

MinneSarastuksessa käytetään sosiaalihuollon asiakastietojen käsittelyyn käyttötarkoitukseen soveltuvaa asiakastietojärjestelmää. MinneSarastus on liittynyt valtakunnallisiin Kanta-palveluihin ja Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon.

Sosiaalihuollon asiakastiedot kirjataan käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään ja Kanta-palveluihin kuuluvat asiakasasiakirjat tallennetaan Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon voimassa olevien vaatimusten mukaisesti.

Tietojärjestelmien käyttöoikeudet myönnetään työtehtävän perusteella vain siinä laajuudessa kuin työntekijän tehtävien hoitaminen edellyttää. Jokainen käyttäjä käyttää henkilökohtaisia käyttäjätunnuksia. Asiakastietojärjestelmää ei jätetä avoimeksi ilman käyttäjän valvontaa ja järjestelmästä kirjaudutaan ulos työskentelyn päätyttyä.

Henkilöstö perehdytetään käytössä oleviin tietojärjestelmiin, Kanta-palvelujen toimintatapoihin, tietosuojaan, tietoturvaan ja asianmukaiseen kirjaamiseen.

4.2.10 Lääkehoitosuunnitelma

MinneSarastus ei toteuta lääkehoitoa. Henkilökunta ei määrää, muuta, annostelee eikä jaa asiakkaiden lääkkeitä eikä vastaa asiakkaan lääkehoidon toteuttamisesta.

Jos asiakkaalla on lääkärin määräämä lääkitys, asiakas vastaa itse lääkkeidensä säilyttämisestä ja ottamisesta. Asiakkaan omat lääkkeet säilytetään hänen henkilökohtaisessa lukittavassa lääkkeiden säilytystilassaan.

Lääkityksen aloittaminen, muuttaminen tai lopettaminen sekä esimerkiksi PKV-lääkkeiden tai korvaushoitolääkityksen mahdollinen vähentäminen toteutetaan aina asiakkaan hoitavan lääkärin tai muun terveydenhuollon vastuulla. MinneSarastus ei toteuta lääkkeellistä katkaisu- tai vieroitushoitoa.

Jos asiakkaan lääkitys, terveydentila tai toimintakyky on sellainen, ettei hän kykene turvallisesti huolehtimaan omasta lääkityksestään, tilanne arvioidaan ja asiakas ohjataan tarvittaessa

terveydenhuollon palveluihin. Samalla arvioidaan, voidaanko kuntoutusta jatkaa MinneSarastuksessa turvallisesti.

Käyttämättä jääneet tai hävitettäväksi tarkoitetut lääkkeet toimitetaan asianmukaisesti apteekkiin hävitettäväksi.

4.2.11 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

Asiakastietojen asianmukainen käsittely, salassapito, tietosuoja ja tietoturva ovat keskeinen osa MinneSarastuksen toimintaa.

MinneSarastus Oy toimii omassa toiminnassaan käsiteltävien asiakastietojen rekisterinpitäjänä silloin, kun se lainsäädännön ja palvelun järjestämistavan perusteella kuuluu MinneSarastukselle.

Asiakastietoja käsitellään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen, tietosuojalain, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain sekä muun soveltuvan lainsäädännön mukaisesti.

MinneSarastus on liittynyt Kanta-palveluihin ja Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon. Sosiaalihuollon asiakastiedot kirjataan käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään ja Kanta-palveluihin tallennettavat asiakasasiakirjat tallennetaan Sosiaalihuollon asiakastietovarantoon.

Asiakastietoja käsitellään vain siinä laajuudessa kuin asiakkaan palvelun toteuttaminen, kirjaamisvelvollisuus tai muu lakisääteinen tehtävä sitä edellyttää. Henkilöstöllä on asiakastietoihin työtehtäviensä mukaiset henkilökohtaiset käyttöoikeudet. Tietoja saa käyttää vain työtehtävän edellyttämään tarkoitukseen.

Asiakastietojen käyttöä voidaan seurata järjestelmien lokitietojen avulla. Henkilöstöä sitoo salassapito- ja vaitiolovelvollisuus myös työsuhteen tai muun tehtävän päätyttyä.

Mahdolliset paperimuodossa käsiteltävät salassa pidettävät asiakirjat säilytetään sivullisten ulottumattomissa lukituissa tiloissa ja hävitetään asianmukaisesti, kun niiden säilyttämiselle ei enää ole perustetta.

Asiakkaalle kerrotaan hänen henkilötietojensa ja asiakastietojensa käsittelystä sekä hänen tietosuojaoikeuksistaan. Asiakkaalla on lainsäädännön mukaisesti muun muassa oikeus tarkastaa häntä koskevia tietoja ja pyytää virheellisen tiedon korjaamista.

Asiakkaan oikeus tietojen poistamiseen ei ole ehdoton. Sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja koskevat lakisääteiset kirjaamis- ja säilyttämisvelvollisuudet, eikä lakisääteisesti säilytettäviä asiakastietoja voida poistaa pelkästään asiakkaan pyynnöstä.

Tietosuojavastaava: Kreetta Kärkkäinen, puh. 040 511 8471.

MinneSarastuksella on lisäksi erillinen tietoturvaa ja salassa pidettävien asiakastietojen käsittelyä koskeva suunnitelma.

4.2.12 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen

MinneSarastus kerää palautetta asiakkailta, läheisiltä ja henkilöstöltä toiminnan laadun ja turvallisuuden kehittämiseksi. Asiakaspalautetta kerätään kuntoutuksen aikana sekä kuntoutusjakson päättyessä. Asiakas voi antaa palautetta myös milloin tahansa suullisesti tai kirjallisesti.

Palautetta voidaan antaa myös MinneSarastuksen verkkosivujen kautta. Asiakkaiden läheiset voivat antaa palautetta toiminnasta ja palvelun kehittämisestä. Palautetta käsiteltäessä huomioidaan asiakkaan yksityisyys ja salassapitoa koskevat velvoitteet.

Henkilöstö tuo esille havaintojaan ja kehittämistarpeita henkilöstöpalaverissa sekä päivittäisessä työssä. Palautteet, muistutukset, poikkeamat ja muut toiminnan laatua koskevat havainnot käsitellään tarkoituksenmukaisessa laajuudessa henkilöstön kanssa.

Jos palautteen perusteella havaitaan tarve muuttaa toimintatapaa, sovitaan tarvittavista korjaavista tai kehittävästä toimenpiteistä, vastuista ja seurannasta. Palautteesta saatua tietoa hyödynnetään omavalvonnassa ja palvelun jatkuvassa kehittämisessä.

4.3 Omavalvonnan riskienhallinta

4.3.1 Palveluysikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Riskienhallinta on osa MinneSarastuksen päivittäistä toimintaa ja omavalvontaa. Sen tavoitteena on tunnistaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa asiakkaiden, henkilöstön, toimintaympäristön ja palvelun turvallisuuteen liittyvät vaarat ja epäkohdat sekä ehkäistä niiden toteutuminen.

Kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä kuuluu MinneSarastus Oy:n johdolle ja palveluysikön vastuuhenkilölle. Jokainen työntekijä vastaa omassa työssään turvallisten toimintatapojen noudattamisesta sekä havaitsemiensa epäkohtien, vaarojen ja läheltä piti -tilanteiden ilmoittamisesta.

Riskejä tunnistetaan muun muassa:

- päivittäisen asiakastyön yhteydessä
- henkilöstön havaintojen perusteella
- asiakkaiden ja läheisten palautteen perusteella
- poikkeama- ja vaaratilanteiden perusteella
- henkilöstöpalavereissa
- toimitilojen ja turvallisuusjärjestelyjen tarkastuksissa
- pelastus- ja turvallisuussuunnitelmien yhteydessä
- tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvässä seurannassa.

Riskien arvioinnissa huomioidaan sekä tapahtuman todennäköisyys että siitä asiakkaalle, henkilöstölle tai toiminnalle mahdollisesti aiheutuvien seurausten vakavuus.

MinneSarastuksen toiminnan kannalta keskeisiä riskejä voivat liittyä esimerkiksi:

- asiakkaan terveydentilan äkilliseen heikkenemiseen
- vieroitusoireisiin tai päihteiden käyttöön
- asiakkaiden tai muiden henkilöiden uhkaavaan tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen
- tapaturmiin ja sairauskohtauksiin
- palo- ja poistumisturvallisuuteen
- lääkkeiden turvalliseen säilyttämiseen asiakkaan vastatessa omasta lääkityksestään
- asiakas- ja henkilötietojen tietosuojaan ja tietoturvaan
- henkilöstön riittävyyteen
- kiinteistön ja teknisten järjestelmien toimintahäiriöihin
- käytössä olevien lääkinnällisten laitteiden, ensiapuvälineiden ja muiden välineiden toimintakuntoon.

Yksityiskohtaisemmat palo-, pelastus- ja kiinteistöturvallisuutta koskevat riskit ja toimintaohjeet kuvataan erillisissä turvallisuus- ja pelastussuunnitelmissa.

4.3.2 Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

Riskienhallinnan keskeisiä keinoja MinneSarastuksessa ovat:

- selkeät kirjalliset toimintatavat
- henkilöstön perehdytys ja osaamisen ylläpitäminen
- henkilökunnan jatkuva läsnäolo asiakkaiden majoittuessa yksikössä
- asiakkaan tilanteen ja toimintakyvyn arviointi
- turvallinen ja päihteetön toimintaympäristö
- toimitilojen ja laitteiden asianmukainen seuranta
- poikkeama- ja vaaratilanteiden kirjaaminen
- tietosuoja- ja tietoturvakäytännöt
- asiakkaiden, läheisten ja henkilöstön palautteen hyödyntäminen.

Havaitusta epäkohdasta, vaaratilanteesta tai läheltä piti -tilanteesta ilmoitetaan viipymättä vastuuhenkilölle tai muulle toiminnasta vastaavalle henkilölle. Tilanteen kiireellisyys arvioidaan välittömästi. Jos asiakkaan tai muun henkilön turvallisuus on vaarassa, ryhdytään ensin tilanteen edellyttämiin välittömiin turvaamistoimenpiteisiin.

Tarvittaessa otetaan yhteyttä terveydenhuoltoon, päivystykseen, poliisiin, pelastusviranomaiseen tai hätänumeroon 112.

Asiakkaalle tapahtuneet haitta-, vaara- ja läheltä piti -tilanteet kirjataan käytössä olevaan asiakastietojärjestelmään silloin, kun ne liittyvät asiakkaan palveluun ja kirjaaminen on asianmukaista.

Tapahtuma käsitellään henkilöstön kanssa ja arvioidaan:

1. mitä tapahtui
2. miksi tapahtuma pääsi syntymään
3. miten tilanteessa toimittiin
4. tarvitaanko korjaavia toimenpiteitä
5. miten vastaavan tilanteen toistuminen voidaan ehkäistä.

Korjaavat toimenpiteet toteutetaan mahdollisimman nopeasti ja niiden toteutumista seurataan. Jos tapahtuma koskee yksittäistä asiakasta, asiasta keskustellaan hänen kanssaan. Läheiselle tietoja annetaan asiakkaan suostumuksella tai muun laillisen tiedonsaantiperusteen nojalla.

Henkilöstön ilmoitusvelvollisuus

MinneSarastuksen henkilöstöllä on velvollisuus ilmoittaa viipymättä palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos työntekijä havaitsee asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamiseen liittyvän epäkohdan, ilmeisen epäkohdan uhan tai muun lainvastaisuuden.

Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ryhdyttävä viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin epäkohdan tai sen uhan poistamiseksi. Palveluntuottajan on ilmoitettava sellaisista olennaisista asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavista epäkohdista tai vakavista tapahtumista asianmukaisille tahoille silloin, kun niitä ei pystytä korjaamaan omavalvonnan keinoin.

Ilmoituksen tehneeseen työntekijään ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen tekemisen vuoksi. Ilmoitusvelvollisuutta koskevat menettelyt perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain 29–30 §:ään.

4.3.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen

Riskienhallinnan toteutumista seurataan jatkuvasti osana MinneSarastuksen päivittäistä toimintaa ja omavalvontaa. Havaitut poikkeamat, vaaratilanteet, läheltä piti -tilanteet ja muut turvallisuuteen liittyvät havainnot käsitellään tarkoituksenmukaisessa laajuudessa henkilöstön kanssa.

Merkittävistä tapahtumista ja niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä tehdään tarvittavat kirjaukset. Toimintatapojen muutokset ja merkittävät kehittämistoimenpiteet dokumentoidaan siten, että niiden toteutumista voidaan seurata.

Henkilöstö perehdytetään yksikön keskeisiin turvallisuusriskeihin, poikkeama- ja vaaratilanteiden ilmoittamiseen, hätätilanteissa toimimiseen, palo- ja poistumisturvallisuuteen, tietosuojaan ja tietoturvaan sekä asiakasturvallisuutta koskeviin toimintatapoihin.

Osaamista ylläpidetään perehdytyksellä, henkilöstöpalavereilla, koulutuksella ja käytännön harjoittelulla. Jos havaittu poikkeama osoittaa puutteen henkilöstön osaamisessa tai toimintatavassa, tarvittava perehdytys, koulutus tai toimintatavan muutos toteutetaan viipymättä.

4.3.4 Ostopalvelut ja alihankinta

MinneSarastus voi käyttää toiminnassaan tarvittaessa ostopalveluja ja alihankintaa esimerkiksi koulutukseen, työnohjaukseen, kiinteistönhuoltoon ja erityistä asiantuntemusta edellyttäviin tehtäviin.

Ostopalvelua hankittaessa varmistetaan, että palveluntuottajalla on tehtävän edellyttämä osaaminen ja tarvittaessa toiminnan edellyttämä rekisteröinti tai muu oikeus palvelun tuottamiseen.

Asiakastyötä sisältävien ostopalvelujen osalta varmistetaan palveluntuottajan soveltuvuus sekä sovitaan vastuut, tietosuoja, salassapito, asiakasturvallisuus ja palvelun seuranta. MinneSarastus vastaa siitä, että sen omaan palvelukokonaisuuteen kuuluva ostopalvelu täyttää sille asetetut laatu- ja turvallisuusvaatimukset. Ostopalvelun laatua seurataan osana MinneSarastuksen omavalvontaa.

4.3.5 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

MinneSarastus varautuu häiriö- ja poikkeustilanteisiin siten, että asiakkaiden turvallisuus ja palvelun jatkuvuus voidaan turvata mahdollisimman hyvin.

Henkilöstö

Henkilöstön äkillisiin poissaoloihin varaudutaan työjärjestelyillä ja tarvittaessa sijaisjärjestelyillä. Asiakkaiden majoittuessa toimintayksikössä joku henkilökunnan jäsenistä on aina paikalla.

Tulipalo ja muu evakuointia edellyttävä tilanne

Yksiköllä on erillinen pelastus- ja turvallisuussuunnitelma sekä määritellyt poistumis- ja kokoontumiskäytännöt. Henkilöstö perehdytetään niihin.

Sähkö-, vesi- ja muut kiinteistön häiriöt

Tilanne arvioidaan häiriön laadun ja arvioidun keston perusteella. Tarvittaessa tehdään järjestelyjä asiakkaiden turvallisuuden ja perustarpeiden turvaamiseksi.

Tietojärjestelmien häiriöt

Asiakastietojen käsittelyssä noudatetaan tietojärjestelmien häiriötilanteita koskevia toimintaohjeita. Häiriön aikana huolehditaan siitä, etteivät tiedot häviä tai joudu asiattomien saataville ja että lakisääteiset kirjaukset voidaan tehdä asianmukaisesti häiriön päätyttyä.

Vakava turvallisuus- tai terveystilanne

Akuutissa tilanteessa toimitaan tilanteen edellyttämällä tavalla ja tarvittaessa otetaan yhteyttä hätänumeroon 112.

Toimitilan tilapäinen käyttökelvottomuus

Jos toimintayksikkö ei esimerkiksi tulipalon, vesivahingon tai muun vakavan häiriön vuoksi ole turvallisesti käytettävissä, asiakkaiden turvallisuus turvataan ensin. Palvelun jatkamisen mahdollisuudet ja tarvittavat vaihtoehtoiset järjestelyt arvioidaan tilanteen mukaan yhteistyössä asiakkaiden ja tarvittavien yhteistyötahojen kanssa.

5 Omavalvontasuunnitelman toimeenpano, julkaiseminen, seuranta ja päivittäminen

5.1 Toimeenpano

Omavalvonta on osa MinneSarastus Oy:n päivittäistä toimintaa ja johtamista.

Omavalvontasuunnitelman tarkoituksena on varmistaa palvelujen laatu, asianmukaisuus ja asiakasturvallisuus sekä tukea henkilöstöä yhteisten toimintatapojen noudattamisessa.

Omavalvontasuunnitelma käydään läpi kaikkien työntekijöiden kanssa perehdytyksen yhteydessä. Henkilöstön tulee tuntea oman työnsä kannalta olennaiset omavalvontaan liittyvät toimintatavat ja noudattaa niitä päivittäisessä työssään. Omavalvonnan toteuttamiseen osallistuu koko henkilöstö.

Palveluyksikön vastuhenkilö huolehtii yhdessä yrityksen johdon kanssa siitä, että:

- omavalvontasuunnitelma vastaa yksikön todellista toimintaa
- henkilöstö tuntee suunnitelman
- suunnitelmassa kuvattuja toimintatapoja noudatetaan
- havaitut epäkohdat ja turvallisuusriskit käsitellään
- tarvittavat korjaavat toimenpiteet toteutetaan
- omavalvontasuunnitelma pidetään ajan tasalla.

Jokainen työntekijä vastaa omalta osaltaan palvelun laadusta ja asiakasturvallisuudesta sekä ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista, riskeistä ja kehittämistarpeista. Omavalvonnan toteutumista käsitellään henkilöstön kesken säännöllisesti sekä aina silloin, kun toiminnassa havaitaan merkittävä poikkeama tai muutostarve.

5.2 Julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen

Omavalvontasuunnitelma on julkinen asiakirja. Ajantasainen omavalvontasuunnitelma julkaistaan MinneSarastus Oy:n verkkosivuilla, pidetään julkisesti nähtävänä MinneSarastuksen toimintayksikössä ja on asiakkaiden, läheisten, henkilöstön ja muiden asiasta kiinnostuneiden saatavilla. Salassa pidettäviä asiakas- tai henkilötietoja ei julkaista omavalvontasuunnitelmassa tai sen seurantaraporteissa.

Omavalvonnan seuranta

Omavalvontasuunnitelmassa kuvatus toiminnan toteutumista seurataan jatkuvasti osana päivittäistä toimintaa. Seurannassa hyödynnetään muun muassa:

- asiakkaiden ja läheisten palautetta
- henkilöstön havaintoja ja palautetta
- poikkeama-, vaara- ja läheltä piti -tilanteita
- muistutuksia ja reklamaatioita
- henkilöstön riittävyden seurantaa
- asiakasturvallisuuteen liittyviä havaintoja
- toiminnan laadusta saatavaa muuta tietoa.

Havaitut puutteet arvioidaan ja korjataan mahdollisimman nopeasti niiden vakavuuden edellyttämällä tavalla.

Omavalvontasuunnitelman seurannasta laaditaan vähintään neljän kuukauden välein julkinen selvitys, jossa kuvataan seurannassa tehty keskeiset havainnot ja niiden perusteella toteutetut tai suunnitellut kehittämistoimenpiteet. Seurannan tulokset julkaistaan MinneSarastus Oy:n verkkosivuilla ja pidetään julkisesti nähtävänä toimintayksikössä.

Omavalvontasuunnitelman päivittäminen

Omavalvontasuunnitelma päivitetään aina, kun MinneSarastuksen toiminnassa tapahtuu sellainen muutos, jolla on vaikutusta esimerkiksi tuotettaviin palveluihin, asiakasryhmiin, asiakasturvallisuuteen, henkilöstöön tai vastuisiin, toimitiloihin, tietojärjestelmiin, Kanta-palvelujen käyttöön tai asiakastietojen käsittelyyn, lääkehoitoa koskeviin toimintatapoihin, lääkinnällisten laitteiden käyttöön, riskienhallintaan, lainsäädäntöön tai viranomaisohjeisiin.

Suunnitelman ajantasaisuus tarkistetaan lisäksi kokonaisuutena vähintään kerran vuodessa.

Päivitetty versio julkaistaan verkkosivuilla ja otetaan käyttöön toimintayksikössä.

Omavalvontasuunnitelman hyväksyvät MinneSarastus Oy:n johto ja palveluyksikön vastuhenkilö.

Palveluntuottaja	MinneSarastus Oy
Palveluyksikkö	MinneSarastus
Paikkakunta	Haapajärvi
Omavalvontasuunnitelma päivitetty	18.9.2026
Palveluyksikön vastuhenkilö	Kreetta Kärkkäinen

6 Ohjaus ja toiminnan kehittäminen

6.1 Viranomaisohjaus ja valvonta

MinneSarastus Oy toimii sosiaalihuollon palveluntuottajana voimassa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön sekä viranomaismääräysten ja -ohjauksen mukaisesti. Palveluntuottajan velvollisuutena on valvoa oman toimintansa laatua, asianmukaisuutta ja asiakasturvallisuutta ensisijaisesti omavalvonnan avulla.

MinneSarastus Oy:n toimintaa valvovat toimivaltaiset sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaviranomaiset. Valtakunnallisia valvontatehtäviä hoitaa 1.1.2026 toimintansa aloittanut Lupa- ja valvontavirasto.

Palvelunjärjestäjä valvoo palvelun toteutumista myös silloin, kun MinneSarastus tuottaa palvelua sen järjestämisvastuuseen kuuluvana palveluna. MinneSarastus antaa valvontaviranomaisille niiden toimivaltansa perusteella tarvitsemat tiedot ja tekee yhteistyötä viranomaisten kanssa palvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden varmistamiseksi.

Jos valvonnassa havaitaan puute tai MinneSarastus saa viranomaiselta ohjausta, määräyksen tai muun toimintaa koskevan ratkaisun, asia käsitellään ja tarvittavat muutokset toteutetaan.

6.2 Sisäinen ohjaus

MinneSarastuksen sisäinen ohjaus perustuu päivittäiseen johtamiseen, henkilöstön väliseen yhteistyöhön, perehdytykseen, henkilöstöpalavereihin, työnohjaukseen sekä omavalvonnasta saatavan tiedon hyödyntämiseen.

Palveluyksikön vastuhenkilö ja yrityksen johto huolehtivat siitä, että toimintaa koskevat ohjeet ovat henkilöstön tiedossa ja että niitä sovelletaan käytännössä.

Henkilöstö osallistuu toiminnan kehittämiseen tuomalla esille asiakastyössä tehtyjä havaintoja, turvallisuuteen liittyviä riskejä, toimimattomia käytäntöjä, asiakkaiden ja läheisten palautetta sekä omia kehittämis ehdotuksiaan. Toimintatapoja muutetaan, jos niiden havaitaan olevan asiakkaiden turvallisuuden, palvelun laadun tai kuntoutuksen tavoitteiden kannalta puutteellisia tai epätarkoituksenmukaisia.

Uudet työntekijät ja sijaiset perehdytetään MinneSarastuksen toimintatapoihin ja omavalvontaan ennen itsenäistä työskentelyä.

6.3 Yhteistyö asiakkaiden ja läheisten kanssa

Asiakkaat ja heidän läheisensä ovat tärkeä osa MinneSarastuksen toiminnan laadun arviointia ja kehittämistä. Asiakkailla on mahdollisuus antaa palautetta koko kuntoutusprosessin ajan sekä kuntoutusjakson päättyessä. Myös läheiset voivat antaa palautetta MinneSarastuksen toiminnasta ja esittää palvelujen kehittämistä koskevia ehdotuksia.

Palaute voidaan antaa suullisesti, kirjallisesti tai MinneSarastuksen verkkosivujen kautta. Palautetta käsiteltäessä huolehditaan asiakkaan yksityisyydestä, salassapidosta ja tietosuojasta. Saatua palautetta hyödynnetään omavalvonnassa, henkilöstöpalavereissa ja toiminnan kehittämisessä.

6.4 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Omavalvonnan tavoitteena ei ole ainoastaan havaita virheitä tai puutteita, vaan kehittää MinneSarastuksen toimintaa jatkuvasti.

Kehittämistarpeita tunnistetaan muun muassa asiakaspalautteesta, läheisten palautteesta, henkilöstön kokemuksista ja havainnoista, poikkeama- ja vaaratilanteista, muistutuksista ja reklamaatioista, viranomaisohjauksesta, omavalvonnan seurannasta sekä toiminnan ja asiakaskunnan muutoksista.

Kun kehittämistarve havaitaan, arvioidaan tarvittavat toimenpiteet, sovitaan niiden toteuttamisesta ja seurataan muutoksen vaikutuksia. Merkittävät toimintatapojen muutokset kirjataan ja tarvittaessa omavalvontasuunnitelma päivitetään.

6.5 Toiminnassa tunnistetut kehittämiskohteet

Vuoden 2026 tilanteessa MinneSarastuksessa on tunnistettu seuraavat toiminnan jatkuvan kehittämisen kohteet:

- Kanta-palvelujen käyttöönoton ja uusien kirjaamiskäytäntöjen vakiinnuttaminen osaksi päivittäistä asiakastyötä
- henkilöstön Kanta-, tietosuoja- ja kirjaamisosaamisen ylläpitäminen
- omavalvonnan neljän kuukauden seurannan ja verkkosivujulkaisemisen vakiinnuttaminen
- asiakaspalautteen järjestelmällisen keräämisen ja hyödyntämisen kehittäminen
- henkilöstön osaamisen ja koulutuksen jatkuva vahvistaminen

- toimintaohjeiden ja riskienhallinnan pitäminen ajan tasalla toiminnan muuttuessa.

Keskeinen säädöspohja

Omavalvontasuunnitelmaa sovellettaessa huomioidaan aina kulloinkin voimassa oleva lainsäädäntö ja viranomaisohjaus. Keskeisiä säädöksiä ovat muun muassa:

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 703/2023
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000
- Tietosuojalaki 1050/2018 ja EU:n yleinen tietosuoja-asetus (EU) 2016/679
- Laki lääkinnällisistä laitteista 719/2021
- Kanta-palveluja koskevat voimassa olevat kansalliset vaatimukset ja ohjeet
- Lupa- ja valvontaviraston sekä muiden toimivaltaisten viranomaisten voimassa oleva ohjaus.